
Søker

Institusjonsopplysninger

Institusjonsnavn	Universitetsbiblioteket i Bergen
------------------	----------------------------------

Institusjonens e-postadresse	post@ub.uib.no
------------------------------	----------------

Postadresse	Postboks 7808
-------------	---------------

Postnummer	5020
------------	------

Poststed	Bergen
----------	--------

Kontonummer	76 940 500 857
-------------	----------------

Institusjonens leder

Fornavn	Maria Carme
---------	-------------

Etternavn	Torras Calvo
-----------	--------------

Telefon	91 545 139
---------	------------

E-post	maria.carme.torras@uib.no
--------	---------------------------

Er institusjonens leder kontaktperson for prosjektet?	Nei
--	-----

Kontaktperson

Fornavn	Karin
---------	-------

Etternavn	Rydving
-----------	---------

Telefon	48 299 721
---------	------------

E-post	karin.rydving@uib.no
--------	----------------------

Søknadstype

Velg søknadstype

Søknadstype

Innsatsområder

Innsatsområder

- Nye samarbeidsformer
- FNs bærekraftsmål og bibliotek

Prosjekt

Beskriv prosjektet

Prosjekttittel

Digital kildekritikk

Mål

Digital kildekritikk, DIGI101, er et grunnkurs i kildekritiske ferdigheter utviklet for førstesemesterstudenter ved UiB. Digital kildekritikk er en vesentlig komponent i den digitale forståelsen, kunnskapen og kompetansen i vårt samfunn. En pilot ble lansert høsten 2022. Kurset skal tette gliper mellom kunnskap fra videregående skole og det som forutsettes kjent i høyere utdanning. Målet er å videreutvikle kurset basert på en undersøkelse av skolesektorens praksis og en utprøving av ulike kildekritiske strategier hos studenter. Vi vil også arrangere nasjonale verksted for å kunne samle ulike aktører som arbeider med undervisning i kildekritikk. Dette vil sikre effektiv ressursutnyttelse og styrke delingskulturen i UH- og biblioteksektor. I tråd med UiBs strategi 2023-2030 vil vi vektlegge studentaktiv læring og kildekritiske strategier i digitale og fysiske undervisningsrom. For å sikre god samskaping med brukergruppen vil vi engasjere studenter i arbeidet.

Prosjektbeskrivelse

Bakgrunn

Medie- og informasjonskompetanse er sentralt i FNs bærekraftsmål, men er særlig knyttet til mål 4 om god utdanning og mål 16 om fred og rettferdighet (UNESCO 2015). I dagens informasjonslandskap er det en grunnleggende demokratisk ferdighet å kunne vurdere informasjon kritisk. I rammeverket for grunnleggende ferdigheter, innført i skolen i 2017, ble digitale ferdigheter sidestilt i med lese- og skriveferdigheter (Utdanningsdirektoratet 2017). Til tross for dette skårer ungdommer i alderen 16-24 spesielt dårlig i nasjonale vurderinger av kritisk medieforståelse (Medietilsynet 2021). Mis- og desinformasjon er en utfordring, særlig i sosiale medier, som også er foretrukne søkeverktøy for mange unge.

Mål for prosjektet «Digital kildekritikk» er å undersøke hvordan vi i høyere utdanning, og særlig i bibliotekundervisning, bygger videre på de digitale ferdighetene og den kritiske medieforståelsen

elevene har med fra videregående skole. Hvilken påbygning trenger studentene når de skal navigere mellom vitenskapelige kilder formidlet over lukkede og åpne plattformer hvor algoritmer leder vei? Hvordan skiller man mellom god, dårlig og falsk kunnskap, og hvilke verktøy og metoder kan studenter ta i bruk? Hvordan kan vi best legge et grunnlag for fortsatt livslang læring innen digital, medie- og informasjonskompetanse?

Digital kildekritikk er et prosjekt knyttet til videreutvikling av et digitalt kurs med samme navn, Digital kildekritikk (DIGI101). Kurset er del av UiBs strategiske satsning på studenters digitale ferdigheter (DIGI: Digital forståelse, kunnskap og kompetanse). DIGI101 er et kort grunnkurs (3-4 timer) som skal gi studentene et felles grunnlag når de starter studiene. Målgruppen er førsteårsstudenter, som her får enkle metoder for å kritisk vurdere og faktasjekke ulike former for vitenskapelig formidling, inkludert tekst, bilder og grafer. De lærer å benytte materiale i henhold til akademisk praksis. I tillegg tar kurset sikte på å gi studentene forståelse av vitenskapelig kommunikasjon i ulike kanaler, bl.a. sosiale medier, nyhetsmedier og vitenskapelige publiseringskanaler. En pilot for kurset ble lansert i UiBs læringsplattform MittUiB (Canvas) høsten 2022, da i underkant av 100 studenter tok kurset. Piloten ble evaluert, noe som tas med i videreutviklingen. Det er en målsetning at kurset skal tas av alle nye studenter, slik at vi sikrer grunnleggende kildekritiske ferdigheter vi kan bygge videre på i bibliotek- og fagundervisning.

Arbeidspakker

Med mål om å videreutvikle kurset skal vi:

- innhente kunnskap om skolesektorens undervisningspraksis i digital kildekritikk og informasjonskompetanse. Dette vil gjøre vår undervisning mer treffsikker ved at det kan skapes en god balanse mellom repetisjon og nytt stoff tilpasset høyere utdanning.
- utføre et mindre forskningsprosjekt hvor vi lar studenter prøve ut ulike kildekritiske strategier. Funn herfra vil kunne styrke det digitale kurset og også gi biblioteksektoren viktig kunnskap innen undervisningsmetoder.

Arbeidspakke 1 (2023-2025): Innholdsmessig revisjon

Pilotkurset fikk gode tilbakemeldinger fra studentene, men har et forbedringspotensial. I løpet av de månedene pilotkurset har vært tilgjengelig er verktøy basert på kunstig intelligens lansert og popularisert. Vi anser det som særlig viktig å trekke ChatGPT og DallE inn i kurs om digital kildekritikk. Vi vil derfor:

- vurdere innholdsmessig revisjon på bakgrunn av evalueringene og endringene i utdanningslandskapet.
- engasjere to studenter fra mediefag i revisjonsprosessen for å sikre et bedre brukerperspektiv og medievitenskapelig kompetanse.
- arrangere nasjonale delingsverksted våren 2024 og 2025 hvor interessenter (utdannings- og biblioteksektor) samles for å dele pedagogiske erfaringer og utforkser samarbeidsområder.

Arbeidspakke 2 (2023): Engelsk utgave av kurset

Pilotkurset er kun publisert på bokmål. Med tanke på inkludering i høyere utdanning er det viktig å få laget en engelskspråklig utgave av kurset. For å kunne gjennomføre dette, trenger arbeidsgruppen å

få tilført språkkompetanse til oversettelse og profesjonell språkvask våren 2023.

Arbeidspakke 3 (2024): Forskningsbasert videreutvikling i samarbeid med lærerutdanning
Vi ønsker å knytte tettere kontakt med didaktikkfeltet / lektortdanning ved UiB for å få en klarere innsikt i hva studenter lærer om digital kildekritikk i skolen, og hvilke metoder som brukes. Vi har som målsetning å sammenstille tilbakemeldinger fra didaktikkstudenter som får med seg disse spørsmålene ut i praksis. Det vil være svært nyttig for vår egen kursutvikling å ha et klart bilde av elevenes kunnskapsnivå og hvilke undervisningsmetoder som benyttes i skolen. En rapport vil publiseres åpent.

Arbeidspakke 4 (2024): Forskningsbasert videreutvikling i samarbeid med Ex.Phil.
Prosjektet har også en målsetning å finne de beste metodene for kildekritikk. I senere år har fokus har blitt rettet mot tverrlesning som metode for vurdering av nyhetssaker. Dette er ikke nødvendigvis like virksomt i høyere utdanning. Vi ønsker derfor selv å utvikle engasjerende, studentaktive, virkningsfulle og lærerike kursopplegg. I rammene av forskergruppen «Forskning og undervisning om kontroversielle tema» ved UiB, vil universitetsbiblioteket utvikle en observasjonsstudie hvor vi lar studentgrupper drøfte og vurdere populære pseudovitenskapelige teorier. Studenter ved ex.phil. har ulik bakgrunn, så studien kan gi oss et innblikk både i studentenes kildekritiske nivå og hvilke kildekritiske metoder som er effektive. Tilsvarende studier av førsteårsstudenter er blitt gjennomført innen bl.a. psykologi (Lawson & Brown 2018). Ved å vurdere pseudovitenskap lærer studentene kritisk tenkning, praktiske kildekritiske metoder og vitenskapelig tenkemåte. Kunnskap om dette vil kunne ha verdi også for andre fagområder, i skolesektoren og innen arbeidet med livslang læring i folkebibliotek. Her søkes det om midler til felles verksted for de ulike aktørene. Resultatene vil presenteres på en konferanse og publiseres.

Referanser

Lawson, T. J., & Brown, M. (2018). Using Pseudoscience to Improve Introductory Psychology Students' Information Literacy. *Teaching of Psychology*, 45(3), 220-225.

<https://doi.org/10.1177/0098628318779259>

Medietilsynet, (2021), Kritisk medieforståing i den norske befolkninga.

<https://www.medietilsynet.no/fakta/rapporter>

UNESCO (2015), Media and information literacy for the Sustainable Development Goals, Gøteborg.

<https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000234657.locale=en>

Utdanningsdirektoratet (2017), Rammeverk for grunnleggende ferdigheter.

<https://www.udir.no/laring-og-trivsel/rammeverk/rammeverk-for-grunnleggende-ferdigheter/>

Framdriftsplan

Prosjektet er

Toårig

Aktivitetsplan for prosjektet

Beskrivelse	Oversettelse og revisjon av kurset DIGI101 før nylansering høstsemesteret 2023. Workshop med mediestudenter over en uke i april.
-------------	--

Aktivitetsperiode

Fra dato	01.04.2023
----------	------------

Til dato	30.06.2023
----------	------------

Beskrivelse	Litteraturstudie av undervisningsopplegg i kildekritiske strategier. En systematisk kunnskapsoppsummering skal bli kapittel i bokpublikasjon i 2024/25 ved forskergruppen "Forskning og undervisning om kontroversielle tema". Dette er også grunnlag for kursrevisjon og observasjonsstudie i 2024.
-------------	--

Aktivitetsperiode

Fra dato	01.04.2023
----------	------------

Til dato	31.12.2023
----------	------------

Beskrivelse	Nasjonalt delingsverksted hvor aktører som arbeider med lignende kursopplegg samles for å høste erfaringer. 2 dager.
-------------	--

Aktivitetsperiode

Fra dato	22.02.2024
----------	------------

Til dato	23.02.2024
----------	------------

Beskrivelse	1. Revisjon av kurset DIGI101 før høstsemesteret 2024. - Workshop med mediestudenter over to dager i april. 2. Planlegge observasjonsstudie for høsten. - Workshop med seminarledere i ex.phil. ved semesterstart høsten 2024. 3. Samarbeid med didaktikkmiljøet / lærerutdanningen ved UiB for å kartlegge undervisning i digital kildekritikk og informasjonskompetanse i skolen. Rapporten vil legge grunnlag for revisjon av DIGI101 og deles nasjonalt.
-------------	--

Aktivitetsperiode

Fra dato	02.01.2024
Til dato	31.08.2024

Beskrivelse	Gjennomføre observasjonsstudie av studentgruppers kildekritiske strategier i samarbeid med ex.phil. ved UiB.
-------------	--

Aktivitetsperiode

Fra dato	01.09.2024
Til dato	31.10.2024

Beskrivelse	Ny kursrevisjon. Formidling av forskningsresultat og publisering.
-------------	---

Aktivitetsperiode

Fra dato	02.01.2025
Til dato	30.04.2025

Beskrivelse	Nytt nasjonalt delingsverksted hvor aktører som arbeider med lignende kursopplegg samles for å høste erfaringer. 2 dager.
-------------	---

Aktivitetsperiode

Fra dato	27.02.2025
----------	------------

Til dato	28.02.2025
----------	------------

Andre opplysninger

Andre opplysninger/kommentarer om framdrifts-/aktivitetsplan

Budsjett

1. prosjektår

Søknadsbeløp fra Nasjonalbiblioteket	1 000 000
--------------------------------------	-----------

Andre inntekter 1. prosjektår

Beskrivelse	Egenfinansiering lønnsmidler
-------------	------------------------------

Beløp	500 000
-------	---------

Inntekter totalt 1. prosjektår:	1 500 000
---------------------------------	-----------

Utgifter 1. prosjektår

Beskrivelse	Lønnskostnader
-------------	----------------

Beløp	1 100 000
-------	-----------

Beskrivelse	Revisjonsworkshops med mediestudenter over en til sammen 1. uke, med opphold to dager utenfor campus.
-------------	---

Beløp	160 000
-------	---------

Beskrivelse	Oversettelse av kurset til engelsk
-------------	------------------------------------

Beløp	50 000
-------	--------

Beskrivelse	1. nasjonale delingsverksted. 2 dager.
-------------	--

Beløp	170 000
-------	---------

Utgifter totalt 1. prosjektår:	1 480 000
--------------------------------	-----------

2. prosjektår

Inntekter 2. prosjektår	
-------------------------	--

Beskrivelse	Lønnskostnader
-------------	----------------

Beløp	1 000 000
-------	-----------

Beskrivelse	Egenfinansiering lønnsmidler
-------------	------------------------------

Beløp	500 000
-------	---------

Inntekter totalt 2. prosjektår:	1 500 000
---------------------------------	-----------

Utgifter 2. prosjektår	
------------------------	--

Beskrivelse	Lønnskostnader
-------------	----------------

Beløp	1 100 000
Beskrivelse	2. nasjonale delingsverksted. 2 dager.
Beløp	170 000
Beskrivelse	Workshop med seminarledere i ex.phil. ved semesterstart høsten 2024. Holdes lokalt på UiB.
Beløp	100 000
Beskrivelse	Utgifter til konferanser for formidling.
Beløp	50 000
Beskrivelse	Deltagelse på skriveworkshops med forskergruppen Forskning og undervisning om kontroversielle tema gjennom prosjektperioden.
Beløp	100 000
Utgifter totalt 2. prosjektår:	1 520 000
Totalt	0

Samarbeidspartnere

Har du samarbeidspartner(e)? Ja

Navn	Forskergruppen "Forskning og undervisning om kontroversielle tema"
------	--

Beskriv samarbeidet	Forskergruppen består av undervisere innen didaktikkfeltet ved UiB. Vårt prosjekt er representert i forskergruppen med et medlem fra prosjektgruppen for kurset. Forskergruppen gir bibliotekets kursutvikling en forskningsmiljø hvor man i fellesskap planlegger prosjekter, gir tilbakemeldinger på utkast, skriver og publiserer sammen. Biblioteket får her en unik tilgang til et sterkt kunnskapsmiljø innen didaktikk, slik at vår kursutvikling blir forskningsbasert og forankret i fagmiljøene.
---------------------	--

Navn	Institutt for filosofi og førstesemesterstudier
------	---

Beskriv samarbeidet	Bibliotekets undervisning i digital kildekritikk er representert i ex.phil. for humaniora, og en representant fra dette fagmiljøet er medlem i utviklingsgruppen. Forskning knyttet til kursutviklingen vil skje i samarbeid også med dette miljøet.
---------------------	--

Navn	Styringsgruppen for DIGI-satsningen ved UiB
------	---

Beskriv samarbeidet	Kursutvikling av grunnkurset DIGI 101 skjer i rammene av UiBs satsning DIGI: Digital forståelse, kunnskap og kompetanse, https://www.uib.no/digi Her knyttes grunnkurset utviklet av biblioteket opp mot en pakke av poenggivende kurs innen mer avanserte digitale ferdigheter gitt av ulike fagmiljø. Denne paraplyen gir biblioteket et faglig nettverk, en bred formidlingsplattform og en administrativ forankring opp mot UiBs ledelse.
---------------------	--

Vedlegg

Last opp vedlegg

Sammendrag og innsending